

Informacja o rozmiarach i kierunkach czasowej emigracji z Polski w latach 2004-2019

19.11.2020 r.

40 tys.

W końcu 2019 roku za granicą przebywało czasowo mniej stałych mieszkańców Polski niż rok wcześniej.

Główny Urząd Statystyczny jak co roku prezentuje szacunek liczby mieszkańców Polski przebywających czasowo za granicą (tzw. zasoby imigracyjne Polaków w innych krajach). Pierwszy szacunek uwzględniający lata 2004-2006 został opublikowany w październiku 2007 r., następne – w kolejnych latach 2008-2019. Prezentowany szacunek przedstawia liczbę emigrantów z Polski przebywających czasowo za granicą – według stanu w końcu każdego roku (w okresie 2004-2005 i 2010-2019). Dane te nie są zatem strumieniami migracji, czyli liczbą wyjazdów w poszczególnych latach, i nie można ich sumować.

Dane za lata 2010-2019 dotyczą osób przebywających czasowo za granicą powyżej 3 miesięcy, natomiast dane dla lat 2004-2005 obejmują osoby przebywające czasowo powyżej 2 miesięcy. Warto nadmienić, że różnice wyników tych badań, wynikające ze zmiany kryterium okresu nieobecności są jednak bardzo niewielkie i dane te mogą być porównywane w czasie. Przez osoby przebywające czasowo za granicą należy rozumieć również takie osoby, które przebywają poza krajem często nawet przez wiele lat, ale nie dokonały wymeldowania z pobytu stałego w Polsce w związku z wyjazdem na stałe za granicę. Wyniki szacunków z założenia nie obejmują emigracji sezonowych Polaków, które z uwagi na czas ich trwania – najczęściej do trzech miesięcy – w większości krajów Wspólnoty podlegają uproszczonym procedurom formalno-prawnym lub w ogóle nie są rejestrowane.

Podobnie jak w poprzednich latach, prezentowane poniżej zestawienie zawiera szacunkowe dane według kierunku emigracji – krajów „starej UE-15” (poza Luksemburgiem) oraz Czech. Z krajów nie będących członkami UE pokazano Norwegię (kraj należący do Europejskiego Obszaru Gospodarczego – EEA), która stała się ważnym kierunkiem polskiej emigracji.

Szacuje się, że w 2019 r. liczba Polaków przebywających czasowo w innych krajach zmniejszyła się w stosunku do roku poprzedniego, spadek ten był jednak znacznie mniejszy niż w 2018 r. Zmniejszeniu uległa głównie liczba Polaków przebywających w Wielkiej Brytanii, w pozostałych krajach europejskich zmiany były niewielkie. Spadek odnotowano w krajach pozaeuropejskich.

Zgodnie z wynikami opracowanego szacunku, w końcu 2019 r. poza granicami Polski przebywało czasowo około 2 415 tys. stałych mieszkańców naszego kraju, tj. o 40 tys. (1,6%) mniej niż w 2018 r. W Europie przebywało około 2 134 tys. osób (o 21 tys. mniej niż w 2018 r.), większość z nich – około 2 008 tys. – przebywała w krajach członkowskich UE. Spośród krajów UE, najczęściej polskich emigrantów przebywało w Niemczech (704 tys.), Wielkiej Brytanii (678 tys.), Holandii (125 tys.) oraz w Irlandii (112 tys.).

Rok 2019 był drugim z kolei rokiem, w którym odnotowano zmniejszenie się liczby stałych mieszkańców Polski przebywających w Wielkiej Brytanii, liczba ta zmniejszyła się o około 17 tys. (2%). Oznacza to, że więcej osób opuściło ten kraj niż do niego wyjechało. Spadek ten był znacznie mniejszy niż w 2018 r., kiedy szacowano go na 98 tys. (12%).

W pozostałych krajach europejskich nie odnotowano zmian lub zmiany te były bardzo niewielkie. Spadek liczby czasowych emigrantów z Polski odnotowano m.in. we Włoszech i stosunkowo nieznaczny w Niemczech. Niewielki wzrost liczby Polaków zaobserwowano w Holandii i Norwegii.

Podobnie jak w poprzednich latach, głównym powodem wyjazdów za granicę była chęć podjęcia tam pracy. Wskazują na to wyniki polskich badań statystycznych prowadzonych w gospodarstwach domowych (BAEL, EU-SILC).

Wśród osób, których wyjazd za granicę został zgłoszony w jednostkach ewidencji ludności gmin najliczniej reprezentowana w 2019 r. była grupa wieku 30-39 lat. Natomiast 10 lat wcześniej były to osoby w wieku 20-29 lat. Można zatem przypuszczać, że znaczna część osób,

Najwięcej Polaków przebywało czasowo w: Niemczech, Wielkiej Brytanii, Holandii, Irlandii, Włoszech i Norwegii

W Wielkiej Brytanii liczba przebywających czasowo polskich emigrantów zmniejszyła się o około 17 tys. (2%)

Głównym powodem wyjazdów za granicę jest chęć podjęcia tam pracy

które wyjechały za granicę w pierwszych latach po wstąpieniu Polski do UE, pozostała za granicą do chwili obecnej.

**Tablica 1. Szacunek emigracji z Polski na pobyt czasowy w latach 2004-2019^a
(liczba osób przebywających za granicą w końcu roku)**

Kraj przebywania	Liczba emigrantów w tys.											
	2004	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Ogółem	1 000	1 450	2 000	2 060	2 130	2 196	2 320	2 397	2 515	2 540	2 455	2 415
W tym Europa	770	1 200	1 685	1 754	1 816	1 891	2 013	2 098	2 214	2 241	2 155	2 134
Unia Europejska (27 krajów)^b	750	1 170	1 607	1 670	1 720	1 789	1 901	1 983	2 096	2 121	2 031	2 008
w tym:												
Austria	15	25	29	25	28	31	34	36	39	40	41	41
Belgia	13	21	45	47	48	49	49	52	54	54	54	53
Czechy	.	.	7	7	8	8	9	9	9	9	10	10
Dania	.	.	19	21	23	25	28	30	32	33	34	34
Finlandia	0,4	0,7	3	2	2	3	3	3	3	3	3	3
Francja	30	44	60	62	63	63	63	64	64	64	64	63
Grecja	13	17	16	15	14	12	9	8	8	7	7	7
Hiszpania	26	37	48	40	37	34	32	30	29	28	28	28
Holandia	23	43	92	95	97	103	109	112	116	120	123	125
Irlandia	15	76	133	120	118	115	113	111	112	112	113	112
Niemcy	385	430	440	470	500	560	614	655	687	703	706	704
Portugalia	0,5	0,6	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Szwecja	11	17	33	36	38	40	43	46	49	50	51	51
Wielka Brytania	150	340	580	625	637	642	685	720	788	793	695	678
Włochy	59	70	92	94	97	96	96	94	93	92	90	88
Kraje spoza Unii Europejskiej	20	30	78	84	96	102	112	115	118	120	124	126
w tym:												
Norwegia	.	.	50	56	65	71	79	84	85	85	86	88

^a Dane dotyczą liczby osób przebywających za granicą czasowo: dla lat 2004-2005 – powyżej 2 miesięcy, dla lat 2010-2019 – powyżej 3 miesięcy.

^b Dla lat 2004-2005 – 24 kraje, dla lat 2010-2012 – 26 krajów.

Należy zaznaczyć, że wyniki szacunku opracowanego przez GUS pokazują przede wszystkim trend oraz kierunki wyjazdów Polaków i nie powinny być traktowane jako „twarde” dane, a jedynie jako wartości przybliżone. Szacunek jest utrudniony ze względu na różne systemy ewidencjonowania przepływów migracyjnych funkcjonujące w poszczególnych krajach, oraz różną dostępność danych o migracjach. Dane krajów przyjmujących, prezentujące liczbę Polaków lub osób urodzonych w Polsce, obejmują również te osoby, które wyemigrowały z Polski na stałe i nie są objęte powyższym szacunkiem. Poza tym, poszczególne kraje przy opracowywaniu statystyk dotyczących migracji często uwzględniają różne okresy przebywania jako kryterium zaliczania osoby do imigrantów. Wiele z nich stosuje kryterium 1 roku i nie prowadzi lub nie publikuje statystyk migracji krótkookresowych. Analizę utrudnia również fakt, że część Polaków ma podwójne obywatelstwo, wobec czego osoba, która ma obywatelstwo polskie i kraju przyjmującego nie jest traktowana w tym kraju jako obywatel Polski. Pewnym utrudnieniem przy szacowaniu danych dla poszczególnych krajów jest też dość częsta sytuacja, w której osoby po opuszczeniu Polski zmieniają kraj przebywania, wyjeżdżając np. z Wielkiej Brytanii do Norwegii lub innego kraju – bardziej atrakcyjnego pod względem łatwości znalezienia pracy, oferowanych wynagrodzeń czy dostępu do szerszych świadczeń społecznych. Zdarza się, że dane innych krajów dotyczące zmiany wielkości zasobu cudzoziemców nie są spójne z danymi o strumieniach migracyjnych i ruchu naturalnym (o urodzeniach i zgonach) w danym roku. Często wynika to z faktu, że dane o zasobach migracyjnych są ustalane na podstawie informacji z innych systemów niż dane o strumieniach migracyjnych lub uwzględniają różnego typu korekty. Zjawisko emigracji jest trudne do uchwycenia w statystyce w pełni, dane innych krajów mogą nie uwzględniać wszystkich emigracji z danego kraju (w tym powrotów do Polski). Osoby, które opuszczają dany kraj często nie zgłaszają tego faktu w tym kraju i w konsekwencji nie są ujmowane w jego statystykach emigracyjnych.

Wobec tego, że uzyskanie danych o rzeczywistej skali migracji z konkretnego badania lub rejestru jest niezwykle trudne, racjonalnym rozwiązaniem jest połączenie dostępnych źródeł, zarówno krajowych, jak i zagranicznych i na tej podstawie wykonanie odpowiednich szacunków. To podejście jest obecnie stosowane w polskiej statystyce migracyjnej, przy uwzględnieniu całej złożoności zjawiska migracji, wynikającej m.in. z różnych systemów ewidencjonowania migrantów.

Podstawą szacunków do 2008 r. były wyniki powszechnego spisu ludności 2002 (w maju 2002 r. przebywało za granicą 786 tys. mieszkańców Polski, z czego ponad 626 tys. przez okres co najmniej 12-tu miesięcy). Dane te były aktualizowane przy wykorzystaniu krajowych i zagranicznych źródeł danych statystycznych i administracyjnych. Opracowane szacunki były prezentowane w informacjach o rozmiarach i kierunkach emigracji z Polski publikowanych w poprzednich latach¹. Z kolei podstawą szacunków dla lat 2011-2019 i korekty danych za lata 2009 i 2010 był ostatni spis ludności przeprowadzony w 2011 r. oraz zagraniczne źródła danych. Uwzględniane są również wyniki badań statystycznych GUS opartych na źródłach administracyjnych (obejmujących osoby, które zgłosiły wyjazd czasowy za granicę w ewidencji gminy) oraz badań reprezentacyjnych prowadzonych poprzez gospodarstwa domowe.

Do ubiegłorocznej informacji o rozmiarach i kierunkach czasowej emigracji z Polski załączone zostały rozszacowania liczby osób przebywających czasowo za granicą w latach 2014-2017 według płci i grup wieku emigrantów, charakteru ich miejsca zamieszkania przed wyjazdem (miasto/wieś) oraz województw. Do niniejszej informacji dołączono takie rozszacowanie dla 2018 roku.

W przypadku cytowania danych Głównego Urzędu Statystycznego prosimy o zamieszczenie informacji: „Źródło danych GUS”, a w przypadku publikowania obliczeń dokonanych na danych opublikowanych przez GUS prosimy o zamieszczenie informacji: „Opracowanie własne na podstawie danych GUS”.

¹ <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/migracje-zagraniczne-ludnosc/informacja-o-rozmiarach-i-kierunkach-emigracji-z-polski-w-latach-2004-2019,2,10.html> (archiwum)

Opracowanie merytoryczne:
Departament Badań Demograficznych
Dyrektor Dorota Szattys
Tel: 22 608 3054

Rozpowszechnianie:
Rzecznik Prasowy Prezesa GUS
Karolina Banaszek
Tel: 695 255 011

Wydział Współpracy z Mediami
Tel: 22 608 34 91, 22 608 38 04
e-mail: obslugaprasowa@stat.gov.pl

www.stat.gov.pl

@GUS_STAT

@GlownyUrzadStatystyczny